

საქმე N 010100119003178629

საქმე №1/ბ-93-2020წ.

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი

საქართველოს სახელით

შესავალი ნაწილი

07 თებერვალი, 2020 წელი

ქ.ქუთაისი

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს
სისხლის სამართლის საქმეთა პალატა

მოსამართლე ლერი თედორაძე

ბრალდების მხარე: ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორი ო-----
-----ი

მსჯავრდებული: მ-----ე, დაბადებული 1-----ს, საქართველოს
მოქალაქე, პირადი №6-----, საშუალო განათლების მქონე, დაოჯახებული,
ნასამართლობის მქონე, მცხოვრები: ქ-----.

კვალიფიკაცია: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹ მუხლის
მეორე ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტი

საქმის განხილვის ფორმა: ზეპირი მოსმენის გარეშე

აღწერილობითი ნაწილი

ბრალდების არსი:

ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, მ-----ეს ბრალი
ედებოდა მასზედ, რომ მან ჩაიდინა:

- ოჯახში ძალადობა, ოჯახის ერთი წევრის მიერ მეორის მიმართ ძალადობა, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი და რასაც არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი, არაერთგზის, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2019 წლის 12 აგვისტოს, დაახლოებით 11:30 საათზე, ქ-----
-----4-ში ყოფნისას, ოჯახში ძალადობისათვის ნასამართლევა და
ალკოჰოლური სიმთვრალის მდგომარეობაში მყოფმა მ-----ემ,
ექვანიობის ნიადაგზე, მასთან არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფ პირს
(ოჯახის წევრს) - ნ-----ეს, თავის, სახის და სხეულის სხვადასხვა არეში
ხელების რამდენჯერმე დარტყმით, ასევე სახეში მუშტის დარტყმით, მიაყენა
ფიზიკური შეურაცხყოფა, რამაც ამ უკანასკნელის ფიზიკური ტკივილი
გამოიწვია, მაგრამ არ მოჰყოლია საქართველოს სსკ-ის 117-ე, 118-ე, 120-ე
მუხლით გათვალისწინებული შედეგი.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 დეკემბრის განაჩენით:

მ-----ე ცნობილი იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126¹ მუხლის
მეორე ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში
და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 02 (ორი)
წლის ვადით, რაც საქართველოს სსკ-ის 63-64-ე მუხლების საფუძველზე,
ჩაეთვალი პირობითად 02 (ორი) წლის გამოსაცდელი ვადით;

მ-----ის მიმართ შერჩეული აღკვეთის ღონისძიება - პატიმრობა გაუქმდა
და იგი დაუყოვნებლივ გათავისუფლდა სასამართლო სხდომის დარბაზიდან;

დადგინდა, რომ მ-----ეს თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული
სასჯელის მოხდის ვადაში (მისი აღსასრულებლად მიქცევის შემთხვევაში)
ჩაეთვალოს დაკავებასა და პატიმრობაში ყოფნის დრო - 2019 წლის 12
აგვისტოდან 2019 წლის 12 დეკემბრის ჩათვლით; პირობით მსჯავრდებულ მ-----
-----ის ყოფა-ქცევაზე კონტროლი დაევალოს საცხოვრებელი ადგილის
მიხედვით - საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს
შესაბამის პრობაციის ბიუროს, რომელსაც საცხოვრებელი ადგილის შეცვლის
შემთხვევაში დაუყოვნებლივ აცნობოს პირობით მსჯავრდებულმა.

სააპელაციო საჩივრის არსი:

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 დეკემბრის განაჩენი
სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ბათუმის რაიონული პროკურატურის
პროკურორმა ო-----მა და მოითხოვა, რომ ცვლილება შევიდეს
გასაჩივრებულ განაჩენში და მსჯავრდებულ მ-----ეს დაენიშნოს
მუხლის სანქციით გათვალისწინებული მაქსიმალური ზომის სასჯელი, რაც
დაკავშირებული იქნება თავისუფლების აღკვეთასთან. ბრალდების მხარე
აღნიშნავს, რომ ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 დეკემბრის
განაჩენით დანიშნული სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს საქართველოს სსკ-ის
39-ე მუხლით გათვალისწინებული სასჯელის მიზნების მიღწევას. პირიქით,

აღნიშნული იქნება მსჯავრდებულისთვის წამახალისებელი ხასიათის, ვინაიდან პირს, რომელსაც სახელმწიფო ედავება ოჯახურ დანაშაულს, რაც წარმოადგენს საკმაოდ რთულ, კომპლექსურ დანაშაულს და ყოველთვის ახასიათებს გაგრძელების საფრთხე, სასამართლოს მიერ აღნიშნული სასჯელი მსჯავრდებულისთვის რაიმე სახის ზემოქმედების მატარებელი ვერ იქნება. უფრო მეტიც, მსგავსი მსუბუქი ხასიათის სასჯელი იქნება მისთვის წამახალისებელი და ახალი დანაშაულის მაპროვოცირებელი. ამასთან, გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ძალადობის მცდელობის მიზეზი იყო ალკოჰოლური თრობის მდგომარეობა და საყოფაცხოვრებო ნიადაგზე წარმოშობილი უთანხმოება, რაც შესაძლოა კვლავ განმეორდეს, ხოლო მსგავსი ქმედებებისთვის სასამართლოს მხრიდან მსუბუქი სასჯელი ვერ იქნება მსჯავრდებულისთვის რესოციალიზაციის მატარებელი და შესაძლოა უფრო კანონსაწინააღმდეგო ფორმებით გამოიხატოს მისი მხრიდან ახალი დანაშაული.

ბრალდების მხარე, აგრეთვე, უთითებს მსჯავრდებულის წარსულზე, რომ იგი გასამართლებულია დაზარალებულის მიმართ იდენტური ხასიათის ძალადობის ჩადენაში და მსჯავრდებულმა ნასამართლობის გაქარწყლებამდე/მოხსნამდე ჩაიდინა განსახილველი დანაშაული, რაც მიანიშნებს იმაზე, რომ თავისუფლებაში ყოფნის პირობებში, იგი კვლავ ჩაიდენს ახალ დანაშაულს და გამოყენებული სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს ახალი დანაშაულის პრევენციას.

მსჯავრდებულ მ-----ის კანონიერი ინტერესების დამცველმა ადვოკატმა თენგიზ კახიძემ სააპელაციო საჩივარზე წარმოდგენილი შესაგებლით მოითხოვა, რომ არ დაკმაყოფილდეს ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ო-----ის სააპელაციო საჩივარი და უცვლელი დარჩეს ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 დეკემბრის განაჩენი.

სამოტივაციო ნაწილი:

სამართლიანი სასამართლოს უფლება უზრუნველყოფილია საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლით და ზოგიერთი საერთაშორისო აქტით, მათ შორის: საერთაშორისო პაქტით სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ (მე-9 და მე-14 მუხლები), ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის (მე-5 და მე-6 მუხლი) ევროპის კავშირის ფუნდამენტურ უფლებათა ქარტიით (47-ე მუხლი) ადამიანის უფლებათა ამერიკული კონვენციით (მე-8 მუხლი).

სასამართლოს მიერ მიღებული ნებისმიერი გადაწყვეტილების დასაბუთება უნდა მოიცავდეს ყველა მნიშვნელოვან საკითხს, როგორიცაა: მტკიცებულებათა შეფასება, ფაქტების დადგენა, სამართლებრივი

არგუმენტები და მათ შორის, საპროცესო საკითხები, რა დროსაც, სასამართლოსათვის მიმართვის უფლება უნდა იყოს თანაზომიერი და რაც მთავარია, ზიანს არ უნდა აყენებდეს თავად უფლების არსს.

რადგანაც, მართლმსაჯულებისათვის მნიშვნელოვანია სამართლიანი ბალანსის უზრუნველყოფა არსებული კანონით დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებსა და პირის ინტერესებს შორის, სააპელაციო პალატამ, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 295-ე მუხლის მე-7 ნაწილის შესაბამისად, **ზეპირი მოსმენის გარეშე**, განიხილა მოცემული სისხლის სამართლის საქმე, შეამოწმა გასაჩივრებული განაჩენი, სააპელაციო საჩივრის საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ ყოველმხრივ და ობიექტურად შემოწმდა მხარეთა მიერ შეკრებილი და წარმოდგენილი მტკიცებულებები, შეფასდა თითოეული მათგანი საქმესთან მათი რელევანტურობის, დასაშვებობის და უტყუარობის თვალსაზრისით, ანალიზი გაუკეთდა მათ, მოხდა მათი ერთმანეთთან შეჯერება. განაჩენში ჩამოყალიბებული სასამართლო დასკვნები შეესაბამება საქმეში არსებულ მტკიცებულებებს. სასამართლოს მიერ დადგენილია ყველა ფაქტობრივი გარემოება, რაც საჭიროა დასაბუთებული განაჩენის გამოსატანად. **შესაბამისად, სააპელაციო პალატა მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ ბრალდების მხარის სააპელაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 დეკემბრის განაჩენი უნდა დარჩეს უცვლელად, შემდეგ გარემოებათა გამო:**

სააპელაციო პალატა მიიჩნევს, რომ საქმეში წარმოდგენილ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობით, რომლებიც, მხარეთა შეთანხმების საფუძველზე, გამოკვლევის გარეშე იქნა მიღებული და საქართველოს სსსკ-ის 73-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ პუნქტის თანახმად, მიენიჭა პრეიუდიციული მნიშვნელობა, კერძოდ: თავად მ-----ის აღიარებითი ჩვენებით, დაზარალებულ ნ-----ის, მოწმეების: რ-----ის, ს-----ის, ლ-----ის, ლ-----ის და მ-----ის გამოკითხვის ოქმებით, შემაკავებელი ორდერიტა და ორდერის ოქმით, მ-----ის მიმართ ჩატარებული ალკოტესტითა და სხვა წერილობითი მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება, რომ მ-----ემ ნამდვილად ჩაიდინა გასაჩივრებული განაჩენით მისთვის ბრალად შერაცხული ქმედება, რასაც სადავოდ არც მხარეები ხდიან.

განსახილველ შემთხვევაში, პროკურორი განაჩენს ასაჩივრებს მხოლოდ სასჯელის ნაწილში და ითხოვს მ-----ისთვის სასჯელის გამკაცრებას, რასაც სააპელაციო პალატა არ ეთანხმება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილით სასამართლოს მოვალეობას წარმოადგენს სამართლიანი სასჯელის დანიშვნა, რაც გულისხმობს სასჯელის დანიშვნას სისხლის სამართლის

კოდექსის შესაბამისი მუხლით დადგენილი სანქციის ფარგლებში, ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹ მუხლის მეორე ნაწილი სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომას ვადით ორასიდან ოთხას საათამდე ან თავისუფლების აღკვეთას ვადით ერთიდან სამ წლამდე, იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვით ან უამისოდ.

სასამართლოს მიერ სასჯელის დანიშვნისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით დადგენილი სასჯელის მიზანი: სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილი ადგენს, რომ სასჯელის მიზანი ხორციელდება მსჯავრდებულსა და სხვა პირზე ზემოქმედებით, რათა ისინი განიმსჭვალონ მართლწესრიგის დაცვისა და კანონის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობით. სასჯელის მიზანი არ არის ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა ან მისი ღირსების დამცირება.

მ-----ე მსჯავრდებულია ნაკლებად მძიმე დანაშაულის ჩადენისათვის, მან აღიარა და გულწრფელად მოინანია ჩადენილი ქმედება, სადავო არ გახადა საქმეში არსებული მტკიცებულებები, რითაც ხელი შეუწყო საქმეზე სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულების განხორციელებას, დაზარალებულთან შერიგებულია, რაც მის დადებით პიროვნულ მახასიათებელზე მიუთითებს, ხოლო პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი გარემოება არ გააჩნია.

საქართველოს სსკ-ის 259-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი უნდა იყოს სამართლიანი. ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, „სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებას და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს“. სასჯელის სამართლიანობის პრინციპს განამტკიცებს ასევე, საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილიც, რომელიც სასამართლოს ავალდებულებს, დამნაშავეს დაუნიშნოს სამართლიანი სასჯელი და პრიორიტეტს ანიჭებს ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელის გამოყენებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც იგი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს. ამასთან, სასჯელის დანიშვნის დროს გათვალისწინებული უნდა იქნეს ბრალდებულის/მსჯავრდებულის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები, კერძოდ, დანაშაულის ჩადენის მოტივი და მიზანი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი და მართლსაწინააღმდეგო შედეგი, დამნაშავის წარსული ცხოვრება.

სააპელაციო სასამართლო ხაზს უსვამს სასჯელის სამართლიანობის სწორად განსაზღვრის აუცილებლობას და აღნიშნავს, რომ სასჯელი, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, უნდა იყოს ინდივიდუალური და ადეკვატური და მას უნდა გააჩნდეს მკაცრად პერსონალური ხასიათი. დანიშნული სასჯელი

უნდა იყოს თანაზომიერი და პროპორციული მსჯავრდებულის პიროვნებასა და ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმესთან.

პალატას მიაჩნია, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ სასჯელის დანიშვნისას სრულად გაითვალისწინა დამნაშავის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი (აღიარებს, ინანიებს) გარემოებები, დანაშაულის მოტივი და მიზანი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, ქმედების განხორციელებისას მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი, მართლსაწინააღმდეგო შედეგი, დამნაშავის პიროვნება და ისე განუსაზღვრა სასჯელი მსჯავრდებულს.

სასჯელის სამართლიანობის პრინციპიდან გამომდინარე, პალატა მხედველობაში იღებს იმ გარემოებას, რომ პირობითი მსჯავრის დანიშვნისას პირველი ინსტანციის სასამართლომ სწორად შეაფასა საქმის გარემოებები, ბრალდებულის პიროვნება და კონკრეტული საქმის გარემოებებიდან გამომდინარე, ბრალის აღიარებისა და მონანიების გამო, დანიშნული სასჯელი სწორად ჩათვალა პირობითად, რითაც, მსჯავრდებულს მისცა შესაძლებლობა, გამოსაცდელ ვადაში დაამტკიცოს, რომ მისი გამოსწორებისათვის საჭირო არ არის დანიშნული სასჯელის რეალურად მოხდა და ამისათვის საკმარისია გამოსაცდელ ვადაში დაწესებული სხვა მოვალეობების შესრულებაც.

პალატა განმარტავს, რომ სასჯელის მიზნის რეალიზაციას არა სასჯელის სიმკაცრე, არამედ მისი გარდუვალობა განაპირობებს. მთავარი ის კი არ არის დამნაშავე მკაცრად დაისაჯოს, პრიორიტეტი უნდა მიენიჭოს იმას, რომ დანაშაულის შემთხვევა არ დარჩეს სათანადო რეაგირების გარეშე და ეს რეაგირება იყოს დამნაშავის პიროვნების, მის მიერ ჩადენილი ქმედების, მის მიმართ არსებული შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებების მაქსიმალური სიზუსტით შეფასების შესაბამისი. ამდენად, პალატა ეთანხმება პირველი ინსტანციის სასამართლოს სასჯელის დანიშვნის ნაწილში და მიაჩნია, რომ უფრო მკაცრი სასჯელის დანიშვნა უსაფუძვლო და არაადეკვატურია. ყოველივე აღნიშნულის საფუძველზე, სააპელაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მსჯავრდებულ მ-----ის მიმართ დადგენილი სანქციის ფარგლებში, დანიშნულია სამართლიანი და კანონიერი, მისი პიროვნებისა და ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმის თანაზომიერი და პროპორციული სასჯელი. სასამართლოს მიერ განსაზღვრული სასჯელის პირობითად ჩათვლა, მისი კერძო და ზოგადი პრევენციული ხასიათიდან გამომდინარე, სრულ შესაბამისობაშია საქართველოს სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების მოთხოვნებთან და სრულად უზრუნველყოფს საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლით გათვალისწინებული სასჯელის მიზნების განხორციელებას.

ამდენად, სააპელაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ო-----ის, სააპელაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 დეკემბრის განაჩენი, მ-----ის მიმართ, უნდა დარჩეს უცვლელად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სააპელაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 298-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ო-----ის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 დეკემბრის განაჩენი, მ-----ის მიმართ, დარჩეს უცვლელად;

3. მ-----ე ცნობილ იქნას დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126¹ მუხლის მეორე ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა 02 (ორი) წლის ვადით, რაც საქართველოს სსკ-ის 63-64-ე მუხლების საფუძველზე, ჩათვალოს პირობითად 02 (ორი) წლის გამოსაცდელი ვადით;

4. მ-----ის მიმართ შერჩეული აღკვეთის ღონისძიება - პატიმრობა - გაუქმებულია და იგი დაუყოვნებლივ გათავისუფლდა სასამართლო სხდომის დარბაზიდან.

5. მ-----ეს თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული სასჯელის მოხდის ვადაში (მისი აღსასრულებლად მიქცევის შემთხვევაში) ჩათვალოს დაკავებასა და პატიმრობაში ყოფნის დრო - 2019 წლის 12 აგვისტოდან 2019 წლის 12 დეკემბრის ჩათვლით;

6. პირობით მსჯავრდებული მ-----ის ყოფა-ქცევაზე კონტროლი დაევალოს, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს შესაბამის პრობაციის ბიუროს, რომელსაც საცხოვრებელი ადგილის შეცვლის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ აცნობოს პირობით მსჯავრდებულმა;

7. განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის და აღსასრულებლად მიიქცევა სასამართლოს მიერ მისი გამოტანისთანავე;

8. განაჩენი შეიძლება გასაჩივრდეს საკასაციო წესით, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში (მდებარე ქ.თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ.№6), მისი გამოტანიდან ერთი თვის ვადაში, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს მეშვეობით.

/ლ.თედორაძე/